

INHOUDSOPGAVE WMO PLAN 2008 - 2012

Inleiding		2
Samenvatting	Het Wmo programma 2008 - 2012 in beeld	4
Hoofdstuk 1	Onze visie en uitgangspunten	5
Visie op de Wmo		
Uitgangspunten bij de Wmo		
Hoofdstuk 2	De Wmo in Tiel van 2008 tot 2012	7
Thema 1 Samen leven in buurt en wijk		8
1.1 Wat stellen we ons voor bij dit thema?		8
1.2 Ambitie en concrete doelen		8
1.3 Wat staat ons te doen?		9
Thema 2 Jeugd en opgroeien		12
2.1 Wat stellen we ons voor bij dit thema?		12
2.2 Ambitie en concrete doelen		12
2.3 Wat staat ons te doen?		13
Thema 3 Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers		15
3.1 Wat stellen we ons voor bij dit thema?		15
3.2 Ambitie en concrete doelen		15
3.3 Wat staat ons te doen?		16
Thema 4 Meedoen gemakkelijker maken		18
4.1 Wat stellen we ons voor bij dit thema?		18
4.2 Ambitie en concrete doelen		18
4.3 Wat staat ons te doen?		19
Thema 5 Volksgezondheid, Preventie, OGGZ en MO		21
5.1 Wat stellen we ons voor bij dit thema?		21
5.2 Ambitie en concrete doelen		21
5.3 Wat staat ons te doen?		22
Bijlage 1	Afkortingenlijst	24
Bijlage 2	Definitielijst	25
Bijlage 3	Bronverwijzing	26

INLEIDING

Inspirerend beleidsperspectief

De afgelopen jaren zijn voor de gemeente Tiel en onze maatschappelijke partners bijzonder druk geweest. Veel tijd is besteed aan het regelen van concrete zaken als de aanbesteding van hulp in de huishouding, de inrichting van een loket wonen, welzijn en zorg en regelgeving. In weinig tijd en met beperkte middelen.

Het is nu de hoogste tijd voor het creëren van een concreet vierjarenplan, waarin beschreven staat wat we de komende jaren gaan doen om te zorgen dat iedere Tielenaar mee kan doen! Een actiegericht perspectief voor de komende jaren.

In onze visie is de Wmo namelijk veel meer dan een wet die individuele verstrekkingen regelt. Het gaat om een wet die mensen gaat stimuleren om mee te doen in onze samenleving. Meedoen mogelijk maken is het hoofddoel. Kostenbeheersing is daaraan niet ondergeschikt. Burgers zullen meer op eigen kracht moeten doen en hun medeverantwoordelijkheid moeten nemen voor hun omgeving. De Wmo is dus niet alleen een wet die ingevoerd moet worden, maar vraagt ook een verandering van het klimaat in de samenleving.

De Wmo gaat over bijzonder veel onderwerpen. Er zijn negen prestatievelden. Bovendien vereist de wet en vraagt de insteek van de gemeente Tiel dat het beleid wordt opgesteld met behulp van een breed veld van spelers; zowel vragers als aanbieders.

Positief en kansrijk

De gemeente Tiel kan met een loket wonen, welzijn en zorg de dienstverlening aan haar burgers verbeteren. Door de inrichting van wijkservicegebieden kunnen mensen met een beperking lang zelfstandig blijven wonen in hun eigen omgeving. Door maatschappelijke stages te faciliteren, stimuleren we onze jeugd om iets te doen voor een ander. Wij benaderen de Wmo als positief en kansrijk.

Basis

Begin 2007 heeft de Gemeenteraad het Wmo-beleidskader vastgesteld. In dit beleidskader staat welke betekenis de Wmo heeft voor onze gemeente en wat onze visie is op maatschappelijke ondersteuning. Het geeft een beeld van de uitgangspunten en ambities van de gemeente Tiel. Samen met het collegeprogramma vormt het beleidskader het fundament van het vierjarige Wmo-plan.

Leeswijzer

We starten dit plan met een samenvatting, waarin een kort en bondig beeld wordt geschetst van de inhoud van het Tielse Wmo-plan 2008-2012. Vervolgens worden in het eerste hoofdstuk onze visie en uitgangspunten beschreven. Die fungeren als paraplu voor de kern van het plan dat volgt in hoofdstuk 2. Daarin staat per thema beschreven welke ambities we hebben, welke concrete maatschappelijke doelen we nastreven en wat ons te doen staat.

Er zijn veel zaken die wij als gemeente niet kunnen beïnvloeden. Gewenst effect is dan ook dat onze maatschappelijke partners zich uitgenodigd voelen om bij te dragen aan de geformuleerde doelen. Een Tielse directeur verwoordde het als volgt: "Dit plan daagt me uit om gericht in actie te komen".

Veel leesplezier.

Oktober 2007

Sylvia Bronkhorst

SAMENVATTING

Inleiding

In het Wmo-plan 2008-2012 staat op 5 thema's beschreven wat we de komende jaren willen bereiken op het terrein van wonen, welzijn en zorg en hoe we dat gaan doen. Onze inzet moet eraan bijdragen dat de zelfredzaamheid én de saamhorigheid van Tielenaars worden vergroot, zodat zij in staat zijn volwaardig te participeren in de samenleving. Het beleidskader Wmo vormt de basis voor dit Wmo-plan.

Thema 1 Samen leven in buurt en wijk

onze ambitie: Tielenaars wonen en leven zo lang mogelijk zelfstandig met elkaar in buurt en wijk. Ze ontmoeten elkaar, er is gezamenlijk zinnig en ze voelen zich verbonden met en verantwoordelijk voor eigen buurt en wijk. Dit heeft een positief effect op de leefbaarheid van de wijk en het gevoel van saamhorigheid.

we handhaven: Mensen betrekken via wijkgericht werken; inzet op vitale en veilige wijken in Oost en West; investeren in sociale en fysieke veiligheid; bevorderen van gezondheid en sociale samenhang door sportstimulering; vergroten leefbaarheid van wijken en stimuleren ontmoeting via sociaal-cultureel werk; stimuleren gedeeld burgerschap en betrokkenheid bij eigen buurt en wijk via integratiebeleid; investeren in passende woningbouw; investeren in cultuuraanbod voor alle Tielenaars.

verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven

	Wie	€	Wanneer	Draagt bovendien bij aan:
Ontwikkeling brede school Tiel Oost	Ton Warsen	€ 15.500.000	2012 – start bouw	Thema 2
Wonen, Zorg, Service in de Wijk	Margreet Griepink	€ 72.000 (pilot)	2009 – start eerste wijk	Thema 4
Aangenaam 65+ -	Margo Koehorst	€ 220.000	2010 – twee wijken gedaan	Thema 3
Prestatieafspraken woningbouwcorporaties	Karin van Dorenmalen	-	2008 – gereed	-
Ontwikkelen van wijkservicegebieden	Sylvia Bronkhorst	-	2012 – x wijkservicegebieden in Tiel	Thema 4
GALM – sporten voor ouderen	Ingrid Koedam	€ 27.500	2011 – 3 wijken gedaan	Thema 5

Thema 2 Jeugd & opgroeien

onze ambitie: In Tiel kunnen kinderen zich ontwikkelen tot gezonde, sociaal vaardige en economisch onafhankelijke volwassenen, die gekwalificeerd zijn voor de arbeidsmarkt en die over de competenties beschikken om actief te participeren in de Tielse samenleving en die daartoe ook bereid zijn

we handhaven: Investeren in voor- en vroegschoolse educatie, zodat kinderen goed voorbereid aan de basisschool beginnen; voorkomen van voor- en vroegtijdig schoolverlaten; Ondersteunen van ouders bij de opvoeding; stimuleren van spelen door speelruimtebeleid; aanpakken van jeugdcriminaliteit en veelplegers; investeren in jeugd via ons sportbeleid, cultuurbeleid en gezondheidsbeleid; investeren in jongeren en hun woonomgeving; kinderen en jongeren mee laten denken door de inzet van jeugddebatten.

verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven

	Wie	€	Wanneer	Draagt bovendien bij aan:
Train de trainer	Ingrid Koedam	€ 117.000	2008 – start project	Thema 5
Schoolmaatschappelijk werk als basisvoorziening	Herman van Burk	€ 175.000	2008 – start project	Thema 4
Extra impuls opvoedingsondersteuning (??)	Vacature	€ 25.000	Onbekend	
Centrum voor jeugd en gezin	Vacature	€ 40.000	Onbekend	Thema 1
Sportbuurtwerk voor jeugd	Ingrid Koedam	€ 161.000	2008 – start project	Thema 5

Thema 3 Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

onze ambitie: Er zijn voldoende vrijwilligers in Tiel. Mantelzorgers en vrijwilligers weten zich in Tiel ondersteund, gewaardeerd en gestimuleerd. Hierdoor kunnen zij én de mensen waarvoor ze zorg dragen meedoen. (meedoen en meedoen mogelijk maken)

we handhaven: Afstemming tussen vraag naar en aanbod van vrijwilligers via het meldpunt vrijwillige hulpverlening; ondersteuning van vrijwilligersorganisaties via het vrijwilligerssteunpunt.

verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven

	Wie	€	Wanneer	Draagt bovendien bij aan:
Uitvoeren 0-meting mantelzorgers en vrijwilligers	Joost den Biggelaar	€ 20.000	Medio 2008 – gereed	
Regionaal expertisecentrum ondersteuning mantelzorgers	„ „	CVTM-middelen	2008 – 2012 uitvoering	Thema 4
Lokaal aanbod mantelzorgondersteuning	„ „	CVTM-middelen	2008 - 2012 uitvoering	Thema 4
Versterken van relatie mantelzorg en eerstelijnszorg	„ „	-	2008 – 2012	Thema 5
Maatschappelijke stages	„ „	-	2008 – 2012	Thema 2 en 5
Ondersteuning allochtone mantelzorgers	„ „	€ 60.000	Onbekend	Thema 5
Werven en behouden van vrijwilligers	„ „	€ 75.000	Onbekend	Thema 1

Thema 4 Meedoen gemakkelijker maken

onze ambitie: Het wordt eenvoudiger voor Tielenaars om deel te nemen aan het maatschappelijke leven. In het bijzonder voor hen die daarbij mogelijk belemmerd worden (bijvoorbeeld door: een taalbarrière, een beperking, ouderdom, financiële problemen).

we handhaven: Het loket wonen, welzijn en zorg; de centrale toegangspoort voor wmo-gerelateerde vragen; Via de wet inburgering organiseren dat oud- en nieuwkomers de Nederlandse taal en Nederlandse gewoontes leren; verstrekken van hulpmiddelen aan mensen die daar voor in aanmerking komen; toegankelijk maken van openbare gebouwen en de openbare ruimte; meedoen mogelijk maken voor mensen met een kleine beurs, ondersteuning van vrijwillige ouderenadviseurs.

verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven

	Wie	€	Wanneer	Draagt bovendien bij aan:
Huisvesting Cambier van Nootenschool (zmlk)	Ton Warsen	€ 200.00 (behoefteonderzoek)	Medio 2008 – onderzoek gereed 2011 – start bouw (eventueel!)	Thema 1, 2 en 5
Behoefteonderzoek sport mensen met beperking	Ingrid Koedam	€ 100.000 (hele regio)	Begin 2008 – onderzoek gereed Medio 2008 – start activiteiten	Thema 5
Sociale raadslieden in Tiel	Ronald Kool	€ 100.000	2008 – 2012 uitvoeren	
Inburgering en participatie allochtone vrouwen	Hicham Hammidane	€ 252.000	2008 – 2013 uitvoeren	Thema
Verbeteren toegang sport en cultuur voor minima	Ingrid Koedam/ Karin Eetgerink	€ 155.000	2008 – 2010 doorlooptijd	Thema 1 en 5
Organiseren burgerparticipatie Wmo	Joost den Biggelaar	-	Begin 2008 – installatie	Alle overige thema's

Thema 5 Volksgezondheid, Preventie, OGGZ, MO

onze ambitie: In Tiel leiden mensen een zo lang mogelijk gezond én gelukkig leven. Gezond en gelukkig zijn stelt mensen in staat om zelf te participeren in de samenleving en om het anderen mogelijk te maken te participeren.

we handhaven: Uitvoeren van de activiteiten uit het regionaal uitvoeringsprogramma OGGZ en MO 2005-2007; uitvoeren van ambulante verslavingszorg en preventief beleid verslavingszorg; terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen.

verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven

	Wie	€	Wanneer	Draagt bovendien bij aan:
Uitvoeringsprogramma OGGZ / MO 2008-2012	Margo Koehorst	€ Margo eind oktober	2008-2012 looptijd	
Meerjarenovereenkomst verslavingsbeleid 2008-2012	„ „	€ 34.000	2008-2012 looptijd	
Gezondheidsbeleid 2008-2012	„ „	€ Margo eind oktober	2008 uitvoeringsprogramma 2008-2012 realiseren programma	
Gemeente adviseert over eerstelijnszorg Tiel	„ „	-	Vanaf 2008	

Algemeen:

- Het gros van de 'verder te ontwikkelen of nieuwe initiatieven' die per thema zijn geformuleerd, wordt gefinancierd met middelen van de provincie (via GSO wijkaanpak of via het regioprogramma). De huidige opzet vormt de basis vormt voor onderhandelingen tussen gemeente, regio en provincie Gelderland. Of alle 'verder te ontwikkelen of nieuwe initiatieven' worden uitgevoerd is afhankelijk van de uiteindelijke toekenning van provinciale middelen.
- De middelen die de provincie beschikbaar stelt, hebben een incidenteel karakter.
- Via jaarlijkse voortgangsrapportages moet helder worden hoe de verschillende projecten en initiatieven bijdragen aan elk thema. Eveneens zal via deze rapportages duidelijk worden hoeveel het de gemeente gaat kosten om de activiteiten - na de provinciale projectperiode – structureel voort te zetten.

Hoofdstuk 1 Onze visie en uitgangspunten

Het Tielse kader voor de Wet maatschappelijke ondersteuning is vastgesteld door de gemeenteraad.¹ Het beleidskader vormt de basis voor wat we doen in het kader van de Wmo en dus van het voorliggende vierjarenplan. In dit hoofdstuk vindt u daarom een samenvatting van onze visie op de Wmo en de uitgangspunten die gehanteerd worden.

1.1 Visie op de Wmo

Wij zien de Wmo als een van de belangrijkste instrumenten waarmee we de zelfredzaamheid én de saamhorigheid van de Tielse burgers kunnen vergroten, wat een positieve uitwerking heeft op hun mogelijkheden om volwaardig in onze samenleving te kunnen participeren.

1.2 Uitgangspunten bij de Wmo²

Vertrouwen in zelfredzaamheid

Er is balans nodig tussen eigen verantwoordelijkheid (zelfredzaamheid) en de ondersteuning die de lokale overheid biedt. Meer dan nu het geval is wordt van mensen verwacht dat zij - bij een hulpvraag of behoefte aan ondersteuning - een beroep doen op hun sociale omgeving of hun eigen mogelijkheden. De gemeente heeft een rol in het prikkelen en uitdagen van mensen om zelf in actie te komen.

Beleid voor iedereen

Onder 'beleid voor iedereen' verstaan we beleid waarbij in alle fases van de beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen en dan vooral verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen.

De burger staat centraal

Belangrijk uitgangspunt voor de gemeente is dat de (vraag van de) burger centraal staat. Dit betekent: bereikbare voorzieningen, afstemming tussen AWBZ en Wmo-voorzieningen, keuzevrijheid en een burgerplatform (Wmo-participatieraad) dat ons adviseert over de invulling van het Wmo-beleid.

Keuzevrijheid hoog in het vaandel

Als mensen een eigen verantwoordelijkheid krijgen en nemen, hoort daarbij dat ze ruimte hebben om die eigen verantwoordelijkheid naar eigen inzicht in te vullen. De zogenaamde vraagsturing of 'individueel maatwerk'.

¹ Wmo in Tiel, beleidskader, vastgesteld door de gemeenteraad op 20 juni 2007.

² Dit is een samenvatting. Voor het complete verhaal, zie het Wmo beleidskader.

Focus op preventie

Preventie vertalen we in: 'Wonen voor welzijn en welzijn voor zorg'. Hiermee bedoelen we dat goede voorzieningen op het gebied van wonen en welzijn de vraag naar zorg uit kunnen stellen. Met preventie bedoelen we ook dat continu gestreefd zal worden naar het vergroten van de mogelijkheden van zelfredzaamheid van Tielse burgers.

Samen doen!

Ons motto (Zorg samen en Zorgzamer) laat over dit uitgangspunt weinig twijfel bestaan. Tiel wil de Wmo samen met haar maatschappelijke partners en burgers vorm geven en invullen.

Waar mogelijk regionaal optrekken

De Wmo is bij uitstek een voorbeeld van decentralisering van taken. De wet geeft gemeentes de mogelijkheid om lokaal maatwerk te bieden. Door op onderdelen samen te werken met regiogemeentes kunnen we schaal- en efficiencyvoordelen behalen.

Integraal

De Wmo is bij uitstek een kans om wonen, welzijn en zorg op elkaar af te stemmen vanuit het perspectief van de burger. Voor een groot deel bestaat de Wmo voor Tiel uit bestaand beleid. De (inhoudelijk) grote winst is te behalen door meer onderlinge samenhang aan te brengen.

Binnen bestaande financiële kaders

Een belangrijk motief voor de overheid om de Wmo in het leven te roepen is de financiële onbeheersbaarheid van de AWBZ. Het is aan de lokale overheid om de kostenstijging - die binnen de AWBZ voorzien wordt - te beheersen.

Onze visie en deze uitgangspunten zijn van toepassing op de 5 thema's.

Inleiding

Brede wet met 5 thema's

De Wmo is een brede wet. Het gaat om een groot aantal spelregels en negen prestatievelden. Prestatievelden die bovendien met elkaar en andere terreinen samen hangen. De grote omvang van de wet is niet bevorderend voor een heldere uitvoering met betrokkenheid en draagvlak. Door een alternatieve indeling hebben we de Wmo gebruiksvriendelijker gemaakt. Onze indeling bestaat uit 5 samenhangende thema's. Deze indeling is overzichtelijker en dekt de lading van de 9 prestatievelden uit de wet:

- Samen leven in buurt en wijk (prestatieveld 1)
- Jeugd en opgroeien (prestatieveld 2)
- Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers (prestatieveld 4)
- Meedoen gemakkelijker maken (prestatieveld 3, 5 en 6)
- Volksgezondheid, Preventie, Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg (OGGZ) en Maatschappelijke Opvang (MO) (prestatieveld 7, 8 en 9)

Hoe zijn we te werk gegaan?

Voor ieder thema hebben we - in het licht van de Wmo - ambities en concrete doelen geformuleerd. Vervolgens is bepaald welk bestaand beleid bijdraagt aan dat thema en welke nieuwe initiatieven ontplooid worden om witte vlekken op te vullen. Ambtelijk en met partijen uit het veld is hieraan invulling gegeven.

Doelen en inspanningen leggen we vervolgens voor aan het brede veld van vragers én aanbieders van wonen, welzijn en zorg. Via een digitaal forum (medio december 2007 tot en met medio januari 2008) gaan we de knelpunten en uitdagingen toetsen, aanvullen en in volgorde van prioriteit plaatsen. Op deze manier komt het vierjarig Wmo-plan tot stand.

Op alle thema's bestaat een jarenlange traditie van beleid. Dat beleid houden we voorlopig gewoon in stand. Grote veranderingen bewerkstelligen we niet door alles met alles te verbinden en dat tegelijk aan te willen pakken. Gedoseerd en behapbaar te werk gaan, dat is nu de kunst. Zo waaiert de visie van de Wmo stapsgewijs uit over het gemeentelijke beleid.

THEMA 1 SAMEN LEVEN IN BUURT EN WIJK

1. Wat moet u zich voorstellen bij dit thema?

Bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in buurt en wijk is het onderwerp van dit thema. Het gaat over meedoen, met elkaar en dichtbij de mensen.

Nadrukkelijk zien we daarbij een sociale en een fysieke component. Het gaat om investeren in de sociale structuur en in de fysieke omgeving. Investeren in beide aspecten is een voorwaarde om prettig met elkaar leven in buurt en wijk te bevorderen. Om te stimuleren dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen is het noodzakelijk dat we investeren in levensloopbestendige woningen, dat zorg- en welzijnsactiviteiten binnen handbereik zijn en dat de (groene) ontmoetingsfunctie fysiek georganiseerd is.

Samen leven in buurt en wijk is de basis voor een Tielse Civil Society / zorgzame samenleving. Wanneer mensen voor zichzelf en hun omgeving zorgen, hebben zij minder of geen ondersteuning nodig van professionele organisaties. Een buurt waar mensen naar elkaar omkijken, ontstaat zeker niet alleen door de inzet van professionals. Want samen leven in buurt & wijk doen bewoners zelf.

Bevorderen van sociale samenhang heeft de meeste kans van slagen op het kleinschalige niveau van buurten en wijken. Deze aanpak past prima bij de Tielse wijkgerichte aanpak.

2. Ambitie en concrete doelen

Ambitie

Tielenaren wonen en leven zo lang mogelijk zelfstandig met elkaar in buurt en wijk.

Ze ontmoeten elkaar, er is gemeenschapszin en ze voelen zich verbonden met en verantwoordelijk voor eigen buurt en wijk. Dit heeft een positief effect op de leefbaarheid van de wijk en het gevoel van saamhorigheid.

Concrete maatschappelijke doelen³

- Een toename van het gevoel van saamhorigheid van Tielse burgers in 2011 ten opzichte van 2007 (bron = leefbaarheidsmonitor)
- Een toename van de tevredenheid van bewoners over voorzieningen in de buurt in 2011 ten opzichte van 2007 (bron = leefbaarheidsmonitor)
- Een toename van de waardering van de sociale kwaliteit in de buurt in 2011 ten opzichte van 2007 (bron = leefbaarheidsmonitor)
- Toename van het percentage bewoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de wijk in 2011 ten opzichte van 2007 (bron = leefbaarheidsmonitor)

³ De inzet van het Wmo- en het TSOB programma draagt bij aan dezelfde maatschappelijke doelen. De hier geformuleerde doelen komen dus grotendeels overeen met de doelen uit het TSOB3 onderhandelingsprogramma 'Vitale wijken'.

- Een toename van het gevoel van veiligheid in 2011 ten opzichte van 2007 (bron = leefbaarheidsmonitor)
- De afstemming tussen vraag naar en aanbod van levensloopbestendige woningen is in 2012 ten opzichte van 2008 met 25 % verbeterd

3. Wat staat ons te doen?

We handhaven⁴:

- Via wijkgericht werken bewoners betrekken bij hun wijk, stimuleren in het nemen van eigen verantwoordelijkheid en de dienstverlening van de gemeente naar de wijk optimaliseren
- Inzetten op 'vitale en veilige wijken Oost en West' in het kader van TSOB 2 en 3
- Investeren in sociale en fysieke veiligheid van Tielenaars
- Bevorderen van sociale samenhang en gezondheidsbevordering door sportstimulering (in de wijk) en door ondersteuning verenigingen
- Verbeteren van de leefbaarheid in de wijk en stimuleren van ontmoeting tussen bevolkingsgroepen in de wijk via de inzet van het sociaal-cultureel werk
- Via integratiebeleid 'gedeeld burgerschap⁵' stimuleren
- Via het integratiebeleid buurtbewoners stimuleren betrokken te zijn bij en solidair te zijn met hun buurtbewoners. (Rol voor de zelforganisaties!)
- Investeren in woningbouw, zoals geformuleerd in de woonvisie (waar bouwen we voor wie, welke huizen, tegen welke prijs)
- Cultuuraanbod dat moet leiden tot participatie van Tielenaars⁶
- Activeren en stimuleren van wijkbewoners om met ons mee te denken over ontwikkelingen in de wijk

Deze stand van zaken is niet statisch. Toekomstige ontwikkelingen worden getoetst aan het Wmo-kader.

⁴ Het bestaande beleid wordt digitaal bij elkaar gebracht in een Wmo-file. Klik op de button 'Digitale Wmo-file' op www.Tiel.nl.

⁵ Gedeeld burgerschap: de bereidheid een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving: Burgerschap is meedoen. (bron: Samen leven, startnotitie integratiebeleid gemeente Tiel, september 2007).

⁶ Fysieke toegankelijkheid van culturele gebouwen, cultuuraanbod, cultuureducatie, amateurkunst, cultuurparticipatie jongeren, kleurrijk Tiel, cultuur voor mensen met een verstandelijke beperking en minima.

Verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven: (VERWACHT)

<i>Ontwikkeling brede school Tiel Oost</i>	
Met partners ontwikkelen wij in Tiel Oost een brede school. De brede school moet gaan functioneren als het hart van de wijk. Naast versterkt regulier onderwijs zal de brede school ook: peuterspeelzaalwerk, verlengde schooldagactiviteiten, opvoedingsondersteuning, ontmoetingsactiviteiten, sociale activering en leesbevordering bieden. De komende jaren starten we met de voorbereidingen voor de bouw (fysieke kant) en de programmering van de brede school (inhoudelijke kant).	
<i>Projectleider</i>	Ton Warsen (onderwijs en welzijn)
<i>Planning</i>	2011 - planvorming gereed (programma van eisen fysiek én sociaal) 2012 - start bouw brede school
<i>Geld</i>	€ 15,5 miljoen (6.5 gemeente 5.5 markt /derden en 3.5 provincie)

<i>Wonen Zorg Service in de Wijk (WZSW) - Zorgzame samenleving</i>	
Wijkgericht brengen we vraag naar en aanbod van zorg- en welzijnsdiensten bij elkaar. Het mes snijdt aan twee kanten. Individuele service in de wijk voor mensen met een hulpvraag. Werkzoekenden en bijstandsgerechtigden worden gestimuleerd iets voor een ander te doen. Voor hen kan het project bovendien dienen als opstap naar een reguliere baan. Geïnspireerd door het succes in Tilburg, wordt dit in Gelderland opgepakt door Zutphen, Nijmegen en Tiel.	
<i>Projectleider</i>	Margreet Griepink (werk en inkomen)
<i>Planning</i>	Medio 2008: Een provinciaal en Tiels plan van aanpak gereed 2009: Tiel start met WZSW in een - nader te bepalen - wijk. 2010: Een tweede wijk volgt (bij gebleken succes) 2012: WZSW functioneert in de hele stad (bij gebleken succes)
<i>Geld</i>	€ 72.000 (provincie - voor de pilot)

<i>Aangenaam 65+ - Voorkomen sociaal isolement bij ouderen</i>	
Wijkgericht worden alle 65-plussers thuis bezocht. Het huisbezoek staat in het teken van halen en brengen. Informatie over de mogelijkheden voor de doelgroep binnen de wijk wordt gebracht. Wat iemand te bieden heeft voor de wijk wordt gehaald. De pilot in Tiel Noord wordt wegens succes voortgezet.	
<i>Projectleider</i>	Margo Koehorst (onderwijs en welzijn)
<i>Planning</i>	2008 - Tiel West (??) 2009 / 2010 - Tiel Oost (??)
<i>Geld</i>	€ 220.000 (provincie - voor 4 jaar)

Ontwikkelen van wijkservicegebieden ⁷	
Tielenaars kunnen zo lang mogelijk in hun eigen wijk en buurt wonen, omdat wonen, welzijn en zorg op elkaar zijn afgestemd in wijkservicegebieden. Onze visie op zo lang mogelijk zelfstandig wonen wordt vastgelegd in de nota 'Top in Tiel'	
<i>Projectleider</i>	Sylvia Bronkhorst (onderwijs en welzijn)
<i>Planning</i>	Sinds medio 2007: gemeente voert regie op wijkservicegebied Tiel West Eerste kwartaal 2008: Gemeenteraad stelt vast: Top in Tiel Derde kwartaal 2008: Gemeentelijk kader & Actieplan gereed Tot en met 2012: Ontwikkelen van wijkservicegebieden in Tiel
<i>Geld</i>	Gemeente voert regie zonder inbreng van financiële middelen

Prestatie afspraken woningbouwcorporaties	
In de prestatie afspraken tussen gemeente en woningbouwcorporaties (SCW en SVT) staan onder andere afspraken over de huisvesting van kwetsbare doelgroepen zoals ouderen, lage inkomensgroepen en mensen met een fysieke of verstandelijke beperking. Verder worden afspraken gemaakt over de opwaardering en ontwikkeling van levensloopbestendige woningen.	
<i>Projectleider</i>	Karin van Dorenmalen (stadsontwikkeling)
<i>Planning</i>	Medio 2008 gereed
<i>Geld</i>	-

Galm - sporten en bewegen voor ouderen	
Wijkgericht aanbod van sporten en bewegen bij ouderen tussen de 55 en 65 jaar in Tiel West. De gemeente Tiel wil haar inwoners stimuleren om meer te gaan bewegen. Bedoeling is dat de doelgroep doorstroomt naar regulier sportaanbod. Wegens succes in Tiel Oost en Centrum voortgezet in Tiel Noord (2007/2008).	
<i>Projectleider</i>	Ingrid Koedam (onderwijs en welzijn)
<i>Planning</i>	Werving en opleiden docenten: 2008 en 2009 Benaderen van de mensen start in 2010 Ook zal in 2010 de eerste fittest en de eerste cursus plaatsvinden Start van de vervolgcursus in 2011
<i>Geld</i>	€ 27.500 (provincie - voor 4 jaar)

Trekker thema 1 - Sylvia Bronkhorst

⁷ We zien een wijkservicegebied niet als een pasklare oplossing. Het is maatwerk en dus afgestemd op het sociale profiel van de wijk. De omvang van vraag naar en aanbod van wonen, welzijn en zorg én de sociale problematiek in de wijk zijn bepalende factoren bij de ontwikkeling van de wijkservicegebieden. Per wijk zullen we samen met betrokkenen (aanbieders en inwoners) bepalen hoe het wijkservicegebied er uit moet zien. In het kader van de regionale sociale agenda loopt er een aanvraag bij de provincie om subsidie voor de ontwikkeling van een sociale kaart, waarin vraag en aanbod per wijk in beeld wordt gebracht. Dat kan als basis fungeren voor de ontwikkeling van een servicegebied per wijk.

THEMA 2 JEUGD & OPGROEIEN

1. Wat moet u zich voorstellen bij dit thema?

We werken aan een toekomst waarin burgers zoveel mogelijk zelfredzaam zijn en medeverantwoordelijkheid nemen in de samenleving. Met het stimuleren van 'meedoen' kunnen we niet vroeg genoeg beginnen.

We richten ons niet alleen op jeugd en gezinnen met een verhoogd risico op wat voor terrein dan ook, maar op *alle* jeugd en gezinnen. Dit is overigens niet iets dat we nu, met de Wmo voor ogen, voor het eerst gaan doen. Dit gebeurt al jaren via jeugdbeleid.

2. Ambitie en concrete doelen

Ambitie

In Tiel kunnen kinderen zich ontwikkelen tot gezonde, sociaal vaardige en economisch onafhankelijke volwassenen, die gekwalificeerd zijn voor de arbeidsmarkt en die over de competenties beschikken om actief te participeren in de Tielse samenleving en die daartoe ook bereid zijn.⁸

Maatschappelijke doelen

- Jeugd kan in Tiel gezond opgroeien: lichamelijk gezond, geestelijk gezond, gezonde leefstijl en continuïteit in opvoeding en verzorging.
- Jeugd kan in Tiel veilig opgroeien: geborgenheid, onvoorwaardelijke liefde, respect, aandacht, grenzen, structuur en regelmaat, veilig thuis en veilig buitenshuis.
- Jeugd kan in Tiel een steentje bijdragen aan de maatschappij: actieve betrokkenheid bij de maatschappij, meedenken en meedoen, actieve betrokkenheid bij omgeving, positief gedrag en burgerschap.
- Jeugd kan in Tiel talenten ontwikkelen en plezier hebben: onderwijs genieten, mogelijkheden hebben voor hobby's: sport, cultuur, recreatie en vrijheid om te spelen.
- Jeugd is in Tiel goed voorbereid op de toekomst: diploma halen, werk vinden, in levensonderhoud kunnen voorzien en een stimulerende leefomgeving.

Uitgangspunt van dit vierjarige Wmo-plan is werken met concrete en meetbare maatschappelijke doelen. De hierboven geformuleerde doelen zijn algemeen van aard. In het actieprogramma integraal jeugdbeleid worden speerpunten uitgewerkt in concrete doelstellingen, activiteiten en maatregelen in tijd gezet en voorzien van een financiële paragraaf⁹.

⁸ Gebaseerd op de ambitie in: Succesvol (ver)binden, Kadernotitie integraal jeugdbeleid Tiel 2008-2012.

⁹ De kadernota integraal jeugdbeleid Tiel en het actieprogramma jeugdbeleid dat daaruit voortvloeit worden - als ze gereed zijn - digitaal bij elkaar gebracht in een Wmo-file. Klik op de button 'Digitale Wmo-file' op www.Tiel.nl.

3. Wat staat ons te doen?

We handhaven¹⁰:

- Onze inzet in de voor- en vroegschoolse periode (VVE), opdat kinderen in Tiel goed voorbereid aan het onderwijs beginnen
- Onze inzet om voor- en vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Ook in het speciaal onderwijs.
- Activiteiten ter ondersteuning bij de opvoeding.
- Het speelruimtebeleid 2005-2010 met een 3% richtlijn per plangebied.
- De aanpak van jeugdcriminaliteit en veelplegers.
- De specifieke aandacht voor jeugd in ons sportbeleid, cultuurbeleid, gezondheidsbeleid, onderwijsbeleid en arbeidsmarktbeleid.
- Het overleg Jongeren en hun Woonomgeving (JOWO)

Verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven (VERWACHT):

<i>Train de trainer</i>	
Ondersteuning van de leerkracht bij het geven van bewegingsonderwijs, door de inzet van een vakleerkracht in het basisonderwijs. Wegens succes geprolongerd.	
<i>Projectleider</i>	Ingrid Koedam (onderwijs en welzijn)
<i>Planning</i>	€ 35.000 per jaar (totaal 3 schooljaren) voor ondersteuning en advisering van minimaal 6 scholen verspreid over de periode tussen september 2008 en juni 2011. € 12.000 voor het project peuterspel op 3 peuterspeelzalen.
<i>Geld</i>	€ 117.000 (provincie - voor 3 schooljaren)

<i>Schoolmaatschappelijk werk als basisvoorziening</i>	
Alle leerlingen - van 0 tot 23 - in Tiel kunnen aanspraak maken op kwalitatief verantwoord schoolmaatschappelijk werk. Daarbij wordt gewerkt met moderne communicatiemiddelen.	
<i>Projectleider</i>	Herman van Burk (onderwijs en welzijn)
<i>Planning</i>	Start -medio 2008 Tot en met - 2012.
<i>Geld</i>	€ 175.000 voor 2008 (provincie) € 100.000 voor 2009 (provincie)

<i>Extra impuls opvoedingsondersteuning</i>	
Ondanks uitgebreid aanbod aan opvoedingsondersteuning doen zich nog steeds veel opvoedingsproblemen voor in onze samenleving. Afstemming van vraag naar en aanbod van opvoedingsondersteuning moet beter geregeld worden.	
<i>Projectleider</i>	Beleidsmedewerker jeugdbeleid - vacature
<i>Planning</i>	Nog onbekend
<i>Geld</i>	€ 25.000 (provincie)

¹⁰ Het bestaande beleid wordt digitaal bij elkaar gebracht in een Wmo-file. Klik op de button 'Digitale Wmo-file' op www.Tiel.nl.

Centrum voor jeugd en gezin	
Onderzoek naar de mogelijkheden en invulling van een centrum voor jeugd en gezin in Tiel. Binnen het centrum voor jeugd en gezin ook de Zorg Advies Teams (ZAT) een plek geven.	
<i>Projectleider</i>	Beleidsmedewerker jeugd (vacature)
<i>Planning</i>	Nog onbekend
<i>Geld</i>	Gemeente € 20.000 / Provincie € 20.000

Sportbuurtwerk voor jeugd	
Wijkgericht stimuleren we de jeugd samen te spelen en te bewegen. De doelstelling van de gemeente Tiel is om zoveel mogelijk Tielenaars te laten bewegen en voldoende faciliteiten te bieden voor een actieve leefstijl. Dit dient als basis voor een gezonde leefstijl. Het sportbuurtwerk is een onderdeel van het aanbod. Zoveel als mogelijk wordt aansluiting gezocht bij het onderwijs en de sportverenigingen.	
<i>Projectleider</i>	Ingrid Koedam
<i>Planning</i>	1 januari 2008 Start activiteiten indoor in januari 2008, waarbij wordt overgeschakeld naar buitenactiviteiten in het voorjaar. Einde activiteiten december 2011. Tweejaarlijks (2009 en 2011) in het voor- of najaar een gemeentelijke sportdag.
<i>Geld</i>	€ 161.000 (provincie - voor 3 jaar)

Jongeren behouden voor Rivierenland	
Door gerichte inzet en aanbod van activiteiten op het snijvlak van opleiding en werk willen we jongeren binden aan de arbeidsmarkt voor Rivierenland. Dit project moet bijdragen aan een versterking van de arbeidsmarkt en bestrijding van de vergrijzing. Verder verwachten we een brug te kunnen slaan tussen onderwijs en arbeidsmarkt	
<i>Projectleider</i>	Gerrit van Buuren (werk en inkomen)
<i>Planning</i>	2008-2011
<i>Geld</i>	€ 75.000 (provincie) € 42.000 (derden) - 3 jaar voor de hele regio

Trekker thema 2 - Beleidsmedewerker jeugdbeleid - vacature

THEMA 3 ONDERSTEUNING MANTELZORGERS EN VRIJWILLIGERS

1. Wat moet u zich voorstellen bij dit thema?

Mantelzorg en vrijwilligerswerk zijn twee belangrijke pijlers waar de Wmo op rust. Het gaat immers om de zorg en inzet voor naasten. Mantelzorg staat voor een aantal waarden die het kabinet wil versterken in deze samenleving: medemenselijkheid, solidariteit met (minder gezonde) familieleden en buren, mensen die verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en voor hun omgeving.

Ook vrijwilligers zijn onmisbaar in de civil society; zij worden ook wel het cement van de samenleving genoemd. Binnen het proces van zorgen voor jezelf naar zorg door een professionele instelling spelen vrijwillige inzet en mantelzorg een grote rol.

Mensen doen in een Wmo samenleving meer voor zichzelf (eigen kracht) en meer voor elkaar (saamhorigheid). Mantelzorgers en vrijwilligers zijn daarbij onmisbaar.

2. Ambitie en concrete doelen

Ambitie

Er zijn voldoende vrijwilligers in Tiel. En mantelzorgers en vrijwilligers weten zich in Tiel ondersteund, gewaardeerd en gestimuleerd. Hierdoor kunnen zij én de mensen waarvoor ze zorg dragen meedoen. (meedoen en meedoen mogelijk maken)

Concrete maatschappelijke doelen

- Een kwart van de volwassen Tielse bevolking is in 2012 actief op het gebied van georganiseerd vrijwilligerswerk¹¹
- In 2012 maakt een substantieel deel van de mantelzorgers - die behoefte heeft aan ondersteuning - gebruik van ondersteuning¹²

3. Wat staat ons te doen?

We handhaven¹³:

- De afstemming tussen vraag naar en aanbod van vrijwilligers via het meldpunt vrijwillige hulpverlening
- De ondersteuning van vrijwilligersorganisaties via het vrijwilligerssteunpunt (We onderzoeken - met Mozaïek - hoe we beide punten effectiever in kunnen zetten)

¹¹ Percentage gebaseerd op breed verkennend onderzoek van de SCP.

¹² We spreken over 'een substantieel deel' omdat we nog geen cijfers kennen van het huidige gebruik van de ondersteuning. We gaan dit onderzoeken.

¹³ Het bestaande beleid wordt digitaal bij elkaar gebracht in een Wmo-file. Klik op de button 'Digitale Wmo-file' op www.Tiel.nl.

Verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven (VERWACHT):

<i>Uitvoeren 0-meting mantelzorgers en vrijwilligers</i>	
Het ontbreekt ons aan een compleet beeld over de situatie rondom mantelzorgers en vrijwilligerswerk in Tiel. Dit maakt een inventarisatie noodzakelijk. Door inzicht te krijgen in de huidige stand van zaken (knelpunten, ondersteuningsvragen, doelgroepen, aantallen) kan doelgericht beleid ontwikkeld worden. Bovendien is de inventarisatie de basis voor de monitoring van de prestaties.	
<i>Projectleider</i>	Joost den Biggelaar
<i>Planning</i>	Medio 2008 gereed
<i>Geld</i>	€ 20.000 (invoeringsbudget Wmo)

<i>Vormen van een regionaal expertisecentrum mantelzorgondersteuning</i>	
Het opzetten van een expertisecentrum mantelzorgondersteuning Rivierenland zou een grote stap voorwaarts zijn in de ondersteuning van mantelzorgers en de vrijwilligers in de zorg. Aanbod wordt lokaal, dichtbij de mensen georganiseerd. Faciliteren en ondersteunen van lokale ondersteuning en het ondersteunen van specifieke doelgroepen mantelzorgers, kan efficiënter ondergebracht worden op regionaal niveau. Bedoeling is dat we een sluitend, vraaggericht ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers organiseren.	
<i>Projectleider</i>	Joost den Biggelaar
<i>Planning</i>	Eerste kwartaal 2008: plan gereed 2008-2012: Uitvoering
<i>Geld</i>	CVTM-middelen (regionale overgangsregeling-)

<i>Realiseren van een lokaal aanbod van mantelzorgondersteuning</i>	
Naast een regionaal ondersteuningsaanbod in de vorm van een expertisecentrum wordt in Tiel lokale passende ondersteuning van mantelzorgers georganiseerd. Dit moet aansluiten bij het loket WWZ.	
<i>Projectleider</i>	Joost den Biggelaar
<i>Planning</i>	2008 - 2011
<i>Geld</i>	CVTM-middelen

<i>Versterken van de relatie mantelzorg en eerstelijnszorg</i>	
De eerstelijnszorg in Tiel heeft bij uitstek contact met zowel zorgvragers als mantelzorgers. Vooral de huisartsen hebben als 'toegangspoort' voor de professionele zorg een belangrijke signaleringsfunctie ¹⁴ . We streven ernaar de relatie tussen 0 ^{de} lijn en 1 ^{ste} lijn te versterken ¹⁵ . Bedoeling is dat de eerste lijn herkent en erkent en toeleidt naar het juiste ondersteuningsaanbod (eventueel via het loket wwz).	
<i>Projectleider</i>	Joost den Biggelaar
<i>Planning</i>	2008 - 2012
<i>Geld</i>	-

¹⁴ De recente opening van het helicongebouw is een kans om deze versterking integraal in te zetten. In het helicongebouw zijn namelijk veel eerstelijnsfuncties uit de gemeente Tiel bij elkaar gebracht.

¹⁵ Eerstelijnszorg is zorg dichtbij huis. Het is het eerste aanspreekpunt voor mensen die zorg nodig hebben. Nuldelijnszorg betreft vormen van zelfzorg en mantelzorg.

Maatschappelijke stages	
In de toekomst worden vormen van maatschappelijke stages in het onderwijs verplicht. ¹⁶ De bedoeling is dat maatschappelijke stages de aanwas van vrijwilligers stimuleert.	
<i>Projectleider</i>	Joost den Biggelaar
<i>Planning</i>	2008 - 2012
<i>Geld</i>	-

Ondersteuning allochtone mantelzorgers	
Passend ondersteuningsaanbod voor allochtone mantelzorgers. Zij hebben behoefte aan specifieke ondersteuning, zodat zij en de mensen waarvoor ze zorgen kunnen meedoen aan de samenleving. Onbekendheid met voorzieningen in combinatie met weerstand daartegen kan leiden tot extreme zorgbelasting van allochtone mantelzorgers en / of lacunes in zorg voor zorgvragers.	
<i>Projectleider</i>	Joost den Biggelaar
<i>Planning</i>	Onbekend
<i>Geld</i>	€ 60.000 (provincie - voor 4 jaar)

Werven en behouden van vrijwilligers	
Door deskundigheidsbevordering en ondersteuning meer vrijwilligers werven en bestaande vrijwilligers een steuntje in de rug geven. Doelstellingen van het project zijn: versterken van de ondersteuningsstructuur vrijwilligers en verbeteren van de werving van vrijwilligers. Een behoefteonderzoek ligt hieraan ten grondslag.	
<i>Projectleider</i>	Joost den Biggelaar
<i>Planning</i>	onbekend
<i>Geld</i>	€ 75.000 (provincie - voor 4 jaar)

Trekker thema 3 - Joost den Biggelaar

¹⁶ Bron: breed verkennend onderzoek van het SCP.

4. MEEDOEN GEMAKKELIJKER MAKEN

1. Wat moet u zich voorstellen bij dit thema?

Wij zien de Wmo als een van de belangrijkste instrumenten om zelfredzaamheid én saamhorigheid van Tielse burgers te vergroten, wat een positieve uitwerking heeft op hun mogelijkheden om volwaardig mee te doen in onze samenleving.

Meedoen of participeren is de bedoeling van de Wmo. Binnen thema 4 willen we ervoor zorg dragen dat het voor Tielenaars - die daarbij mogelijk een belemmering ervaren - gemakkelijker wordt om mee te doen in de samenleving.

2. Ambitie en concrete doelen

Ambitie

Het wordt eenvoudiger voor Tielenaars om deel te nemen aan het maatschappelijke leven. In het bijzonder voor hen die daarbij mogelijk belemmerd worden (bijvoorbeeld door: een taalbarrière, een fysieke of mentale beperking, financiële problemen, beperking door ouderdom).

Concrete maatschappelijke doelen¹⁷

- Er is in 2012 een toename van het percentage oud- en nieuwkomers dat deelneemt aan het arbeidsproces en daarmee niet afhankelijk is van een uitkering¹⁸ (Bron: monitor inburgering)
- in 2012 is er bij inburgeraars (oudkomers en nieuwkomers) een substantiële toename van het taalniveau én de kennis van de Nederlandse samenleving (Bron: monitor inburgering)
- De waardering voor het loket wonen, welzijn en zorg is in 2012 ten opzichte van 2008 substantieel toegenomen. (Bron: evaluatie loket WWZ 2008 & 2012, Joost den Biggelaar)
- In 2012 is er een grotere diversiteit in de soort vragen dat binnenkomt bij het loket wonen, welzijn en zorg (Bron: cliëntvolgsysteem / RIS)
- In 2012 zien we een toename van de tevredenheid over voorzieningen voor ouderen (In 2007 is 45 % tevreden of zeer tevreden - bron leefbaarheidsmonitor)
- Het percentage van de doelgroep dat gebruik maakt van de regelingen voor minima (syl checken bij Ronald Kool)

¹⁷ We missen concrete maatschappelijke doelen over: de tevredenheid over individuele verstrekkingen én toegankelijkheid van de openbare ruimte. Sylvia Bronkhorst gaat na of het mogelijk is deze aspecten in de leefbaarheidmonitor op te nemen.

¹⁸ De doelstelling is op deze manier geformuleerd, omdat die dan concreet en meetbaar is. Naast betaald werk vinden we 'sociale activering' in de brede zin van het woord belangrijk. Denk bijvoorbeeld aan vrijwilligerswerk.

3. Wat staat ons te doen?

We handhaven¹⁹:

- Het loket wonen, welzijn en zorg; de digitale, telefonische en fysieke toegangspoort voor vragen over wonen, welzijn en zorg
- Via de Wet Inburgering worden oud- en nieuwkomers in Tiel verplicht om de Nederlandse taal zodanig te beheersen dat ze in staat zijn een gesprek te voeren
- Via de Wet Inburgering worden oud- en nieuwkomers in Tiel verplicht om te leren over de Nederlandse samenleving, zodat ze in staat zijn mee te doen
- De verstrekking van individuele voorzieningen (rolstoel, hulp bij het huishouden, vervoersvoorziening, woningaanpassing) aan Tielenaren die daarvoor in aanmerking komen. Deze hulpmiddelen zijn - voor de doelgroep - een voorwaarde om mee te kunnen doen
- Het toegankelijk maken van de openbare ruimte en openbare gebouwen en bij de ontwikkeling van de openbare - of voor publiek toegankelijke - ruimte rekening houden met mensen met een beperking.
- We maken het mensen met een kleine beurs en in bijzondere individuele omstandigheden mogelijk mee te doen, door: de regeling bijzondere bijstand en de inzet van het Budget Advies Centrum en het bureau Schuldhulpverlening
- Ondersteuning van vrijwillige ouderenadviseurs, die senioren informeren over en ondersteunen bij het krijgen van financiële rechten en gewenste voorzieningen en diensten.
- De ontwikkeling naar een gemeente die vraaggericht en geïntegreerd haar diensten verleent. Dit doen we via het programma 'vraaggerichte dienstverlening'

Verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven (VERWACHT):

Huisvesting Cambier van Nootenschool (zmlk)	
De Cambier van Nootenschool is een school voor zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk) van 0 tot 23 jaar. Naast het geven van onderwijs richt de school zich steeds meer op het bieden van zorg, toeleiding naar de arbeidsmarkt en kinderen gereed maken om zelfstandig te leven en te wonen. Deze ontwikkeling past binnen de Wmo-participatiegedachte. Onderzocht wordt of er mogelijkheden zijn om het gebouw van de Cambier van Nootenschool af te stemmen op haar inhoudelijke opdracht.	
<i>Projectleider</i>	Ton Warsen
<i>Planning</i>	Medio 2008 - Behoeftenonderzoek gereed (fysiek en sociaal) afhankelijk van randvoorwaarden (geld): 2009 / 2010 - Opstellen programma van eisen 2011 - Start bouw
<i>Geld</i>	Voor behoefteonderzoek: € 200.000

¹⁹ Het bestaande beleid wordt digitaal bij elkaar gebracht in een Wmo-file. Klik op de button 'Digitale Wmo-file' op www.Tiel.nl.

<i>Behoeftonderzoek sport onder mensen met een beperking</i>	
Er wordt - regionaal - een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de sport- en bewegingswensen van mensen met een beperking. De belangrijkste vraag is: "Wat krijgt je in beweging?" Op basis van de onderzoeksresultaten worden gerichte activiteiten ontplooid.	
<i>Projectleider</i>	Ingrid Koedam
<i>Planning</i>	2007 - behoeftenonderzoek loopt begin 2008 - projectopzet gereed medio 2008 - start van projecten en activiteiten
<i>Geld</i>	€ 100.000 (Provincie, voor de hele regio, voor 4 jaar)

<i>Sociale raadslieden in Tiel</i>	
We versterken maatschappelijke dienstverlening in Tiel door de inzet van sociale raadslieden. Zij bieden deskundige, kostenloze en laagdrempelige, sociaal-juridische hulp en advisering (bijvoorbeeld: invullen van formulieren).	
<i>Projectleider</i>	Ronald Kool (werk en inkomen)
<i>Planning</i>	Medio 2008 - Projectvoorstel gereed Vanaf medio 2008 - Uitvoeren project
<i>Geld</i>	€ 100.000 (Provincie - voor vier jaar)

<i>Inburgeren en participatie allochtone vrouwen</i>	
Aanleiding voor dit project is de geïsoleerde positie van vrouwen uit etnische minderheidsgroepen. Naast het inburgeringsexamen gaan we - via duale trajecten - inzetten op activiteiten die tot doel hebben dat de vrouwen participeren. Bijvoorbeeld via toeleiding naar de arbeidsmarkt.	
<i>Projectleider</i>	Hicham Hammidane
<i>Planning</i>	2008 - 2010
<i>Geld</i>	€ 100.000 (provincie) € 152.000 (derden) Voor 2/3 jaar

<i>Verbeteren toegang sport en cultuur voor minima</i>	
We willen de toegankelijkheid van sport en cultuur voor minima vergroten. Doel is dat minima in staat gesteld en gestimuleerd worden mee te doen aan het maatschappelijk leven.	
<i>Projectleider</i>	Ingrid Koedam / Karin Eetgerink / Joost den Biggelaar / Ronald Kool
<i>Planning</i>	Doorlooptijd 2008-2010
<i>Geld</i>	Gemeente € 60.000 en provincie € 95.000 (voor 2 jaar)

<i>Organiseren van burgerparticipatie via een Wmo-participatieraad</i>	
'Meedoen' is waar het om draait binnen de Wmo. Dat betekent ook dat we verwachten dat mensen uit de stad meedenken en meepraten over de invulling van Wmo-beleid. Een Wmo-participatieraad gaat het College van Burgemeester en Wethouders gevraagd en ongevraagd adviseren.	
<i>Projectleider</i>	Joost den Biggelaar
<i>Planning</i>	Begin 2008 - Installatie van de Wmo-participatieraad
<i>Geld</i>	€ 10.000 per jaar maximaal (gemeentelijke middelen)

Trekker thema 4 - Joost den Biggelaar

THEMA 5 VOLKSGEZONDHEID, PREVENTIE, OGGZ, MO, VERSLAVINGSZORG

1. Wat moet u zich voorstellen bij dit thema?

Het 5de en laatste thema beslaat de laatste drie prestatievelden van de Wmo. We hebben het over volksgezondheid, Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg (OGGZ), Maatschappelijke Opvang (MO) en verslavingszorg.

Inzetten op 'gezondheid' staat prominent op onze agenda, want door de relatief lage sociaal economische status hebben de inwoners van Tiel een lagere gemiddelde levensverwachting én het aantal jaren leven in gezondheid is ook korter dan elders in het land.

Inherent aan dit thema is dat het accent ligt op preventie. Voorkomen is beter dan genezen. Als psychische en sociale gezondheidsproblematiek voorkomen of uitgesteld kan worden. Of als lichte vormen van zorg kunnen bevorderen dat mensen het zelfstandig redden, zijn dat uiteraard wenselijke situaties.

Met alleen preventie redden we het echter niet. Niet binnen de andere domeinen en zeker niet binnen dit domein. Vroegtijdig signaleren, terugdringen en draaglijk maken zijn daarom ook belangrijke doelstellingen. Opvang van vrouwen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld en nachtopvang bij vorst voor daklozen zijn twee voorbeelden die daarop gericht zijn.

Belangrijk om te melden is dat het primaat van deze thematiek ligt op regionaal niveau. Onze lokale (Tielse) belangen moeten een plek krijgen in de lijn die we als regio Rivierenland uitzetten.

2. Ambitie en concrete doelen

Ambitie

In Tiel leiden mensen een zo lang mogelijk gezond én gelukkig leven. Gezond en gelukkig zijn stelt mensen in staat om zelf te participeren in de samenleving en om het anderen mogelijk te maken te participeren.

Gezien de lage sociaal economische status van de Tielenaars willen we dit bereiken door de factoren die leiden tot sociaal economische gezondheidsverschillen te beïnvloeden.

Concrete maatschappelijke doelen

1. (Volks-) gezondheid en preventie

Het aantal jaren dat Tielenaars in gezondheid leven neemt toe én het aantal jaren dat Tielenaars in gezondheid leven groeit toe naar het landelijk gemiddelde

Er is een aantal factoren dat aanwijsbaar bijdraagt aan de gezondheid van mensen²⁰. Bij de invulling van concrete maatschappelijke doelen in het regionale gezondheidsbeleid (met lokale paragrafen) gaan we op zoek naar factoren die in belangrijke mate:

- bijdragen aan het terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen
- beïnvloedbaar zijn

2. OGGZ / MO en verslavingszorg

- We brengen en houden preventieve en ambulante verslavingszorg op peil
- We brengen en houden collectieve GGZ-preventie op peil
- We brengen en houden opvang van dak- en thuislozen op peil (en bewaken relatie schuldhulpverlening)
- We brengen en houden OGGZ op peil
- We versterken preventief beleid inzake dak- en thuisloosheid
- We houden kwantiteit en kwaliteit van maatschappelijk werk op peil
- We zetten in op opvang en preventie beleid huiselijk geweld
- We brengen én houden de preventieve en ambulante verslavingszorg op peil
- We houden een GGD in stand met de kerntaken zoals benoemd onder de WCPV

Uitgangspunt van dit vierjarige Wmo-plan is werken met concrete en meetbare maatschappelijke doelen. De hierboven geformuleerde doelen zijn algemeen van aard. Het zou voorbarig zijn in Tiel concrete en meetbare doelen te formuleren als de regio haar koers nog moet bepalen. Die volgen als een resultaat van de discussie in de regio.

3. Wat staat ons te doen?

We handhaven²¹:

- Realiseren van de activiteiten uit het regionaal uitvoeringsprogramma OGGZ / MO 2005-2007²².
- Ambulante verslavingszorg en preventief beleid verslavingszorg

Deze stand van zaken is niet statisch. Toekomstige ontwikkelingen worden getoetst aan het Wmo-kader.

²⁰ Volgens het model van Lalonde: biologische factoren, fysieke omgeving, sociale omgeving, leefwijzen, gezondheidszorg.

²¹ Het bestaande beleid wordt digitaal bij elkaar gebracht in een Wmo-file. Klik op de button 'Digitale Wmo-file' op www.Tiel.nl.

²² Regionaal uitvoeringsprogramma OGGZ / MO bevat:

dagopvang dak- en thuislozen, meldpunt bijzondere zorg en huiselijk geweld, backoffice huiselijk geweld, ketenaanpak oggz/mo, nachtopvang bij vorst, steun- en adviespunt huiselijk geweld Nijmegen, casemanagement, woonvoorzieningen, ontwikkeling 24-uurs opvang, sluitende registratie oggz/mo.

Verder ontwikkelen en nieuwe initiatieven (VERWACHT):

Realiseren en uitbreiden uitvoeringsprogramma OGGZ / MO 2008-2012	
Het regionale uitvoeringsprogramma OGGZ / MO realiseren: dagopvang dak- en thuislozen, meldpunt bijzondere zorg en huiselijk geweld, backoffice huiselijk geweld, ketenaanpak oggz/mo, nachtopvang bij vorst, steun- en adviespunt huiselijk geweld Nijmegen, casemanagement, woonvoorzieningen, ontwikkeling 24-uurs opvang. Nieuwe thema's: sluitende registratie oggz/mo, preventie, kwaliteitssysteem, inzetten op registratie en monitoring. Verder wordt in het kader van collectieve GGZ-preventie een depressiepreventieprogramma opgezet.	
<i>Projectleider</i>	Margo Koehorst ²³
<i>Planning</i>	Looptijd: 2008-2012 Uitvoeren van actiepunten uit uitvoeringsprogramma.
<i>Geld</i>	€ 75.000 ²⁴

Ontwikkelen regionale meerjarenovereenkomst Verslavingsbeleid 2008-2012	
Regionaal wordt een vierjarenplan Verslavingsbeleid opgesteld. Thema's die - net als in 2007 - in ieder geval een plek krijgen zijn: ambulante verslavingszorg en preventie. Per jaar wordt een uitvoeringsovereenkomst opgesteld.	
<i>Projectleider</i>	Margo Koehorst
<i>Planning</i>	1 januari 2008 gereed Tot en met 2012: uitvoeren
<i>Geld</i>	€ 34.000 ²⁵

Ontwikkelen uitvoeringsprogramma's Gezondheidsbeleid 2008-2012 (met lokale paragrafen)	
Regionaal is gezondheidsbeleid ontwikkeld. Terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen is daarin als belangrijkste thema benoemd. Het aantal - in gezondheid - te leven jaren ligt in onze regio namelijk gemiddeld veel lager dan elders in het land. In regionale uitvoeringsprogramma's geven we aan hoe we hiermee concreet aan de slag gaan ²⁶ .	
<i>Projectleider</i>	Margo Koehorst
<i>Planning</i>	Eerste kwartaal 2008: uitvoeringsprogramma gereed 2008-2012: realiseren activiteiten uit het uitvoeringsprogramma's
<i>Geld</i>	€ x eerste kwartaal 2008

Gemeente gaat adviseren over eerstelijnszorg Tiel	
De gemeente Tiel gaat samen met: patiënten en consumenten, de zorgverzekeraar en aanbieders zitting nemen in een klankbordgroep, die het eerstelijnscentrum Tiel gaat adviseren over hun koers. De bedoeling van het eerstelijnscentrum is: bij elkaar brengen van zorgaanbieders uit eerste lijn.	
<i>Deelnemer</i>	Frans van Oostveen
<i>Planning</i>	vanaf 2008
<i>Geld</i>	-

Trekker thema 5: Margo Koehorst

²³ Gemeente Nijmegen is regievoerder en budgethouder op dit thema.

²⁴ Inzet van de gemeente Tiel. Daarnaast financiering door: regiogemeentes, Nijmegen, provincie, corporaties. Totaal: € 910.000

²⁵ Inzet van de gemeente Tiel. Daarnaast financiering door: regiogemeentes en Nijmegen. Totaal: €718.000.

BIJLAGE 1 AFKORTINGENLIJST

ADL	Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
APOT	Algemeen Platform Ouderenbeleid Tiel
AVGN	Algemene Vereniging Gehandicapten Nederland
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BIOS	Bewegen in Onderwijs en Sport
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CVTM	Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg
DWZ	Diensten bij Wonen met Zorg
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
JOP	Jongeren Ontmoetings Plek
MO	Maatschappelijke Opvang
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg
OWWZ	Onderwijs aan Woonwag en Zigeuner kinderen
PGB	Persoonsgebonden Budget
RIBW	Regionale Instellingen Beschermd Woonvormen
RO	Ruimtelijke ordening
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SEGV	Sociaal Economische Gezondheids Verschillen
SES	Sociaal Economische Status
SMA	Sociaal Medische Advisering
STMG	Stichting Thuiszorg Midden Gelderland
STMR	Stichting Thuiszorg Maatschappelijk Werk Rivierenland
SZR	Stichting Zorgcentra Rivierenland
SZDB	Stichting Zorgcentra De Betuwe
Trazor	Transmuraal Zorgnetwerk Rivierenland
TSOb	Tiels Stedelijk Ontwikkelingsbeleid
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgezondheid Welzijn & Sport
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
W&I	Werk en Inkomen
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
Wwb	Wet werk en bijstand
WWZ	Wonen Welzijn Zorg
ZMLK	Zeer Moeilijk Lerende Kinderen

BIJLAGE 2 DEFINITIELIJST

AWBZ

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is een volksverzekering die iedere Nederlander tegen onverzekerbare risico's verzekert. Denk bijvoorbeeld aan langdurige chronische zorg.

CIZ

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (voorheen RIO) is verantwoordelijk voor de indicatiestelling binnen de AWBZ, SMA en gedeeltelijk de Wmo. Het CIZ beoordeelt objectief en onafhankelijk of iemand recht heeft op zorg.

Geestelijke Gezondheidszorg

De GGZ omvat alle activiteiten op het gebied van de geestelijke volksgezondheid die worden uitgevoerd op basis van een vrijwillige, individuele hulpvraag.

Horizontale verantwoording

Horizontale verantwoording houdt in dat het College van Burgemeester en Wethouders verantwoording aflegt aan de burgers en de gemeenteraad. Bij verticale verantwoording legt de gemeente (ook) verantwoording af aan het rijk.

Informele zorg

Mantelzorg en vrijwilligerszorg samen wordt aangeduid als 'informele zorg'.

Mantelzorg

De langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, maar door personen uit diens directe omgeving waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de bestaande sociale relatie (familie, vrienden etc.).

Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)

De OGGZ omvat alle activiteiten op het gebied van de geestelijke volksgezondheid die worden uitgevoerd buiten een vrijwillige, individuele hulpvraag.

Prestatievelden

De Wmo maakt gemeenten verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning. Deze maatschappelijke ondersteuning wordt omschreven in negen prestatievelden.

Vrijwilligerswerk

Werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving.

BIJLAGE 3 BRONVERWIJZING

- Anders, Inzichten voor uitgebalanceerd Wmo-beleid, Bureau Keizers.
- Bouw mee aan de toekomst van Tiel, TSOB 2008-2011, gemeente Tiel.
- Cambier van Nootenschool, onderzoek naar passende onderwijshuisvesting voor zeer moeilijk lerende kinderen, m3v partners, mei 2007.
- Coalitieprogramma, Regenboogakkoord 2006-2010, gemeente Tiel.
- Contourennota onderwijsbeleid 2006-2010, september 2006, gemeente Tiel.
- Cultuurnota 2007-2010, gemeente Tiel.
- De burger / klant van de gemeente Tiel van vandaag en morgen, Een meerjarendoorkijk naar vraaggerichte en geïntegreerde dienstverlening 2007-2011, mei 2007, Tiel.
- De Tielse woonvisie, periode 2007-2010, juli 2007.
- Integraal huisvestingsplan, onderwijsaccomodaties Tiel, April 2007
- Kadernota 'lokaal gezondheidsbeleid' 2003-2007, gemeente Tiel.
- Leefbaarheidsmonitor Tiel 2007, DSP-groep, juli 2007.
- Nota 'aanpak sociaal economische gezondheidsverschillen', gemeente Tiel, 2005-2006.
- Programmabegroting 2006-2010
- Regionale Sociale Agenda Rivierenland, Overzicht projecten, 1 juli 2007.
- Samen leven, startnotitie integratiebeleid gemeente Tiel, september 2007.
- Speelnota 2005, gemeente Tiel.
- Sport beweegt, sport bindt, Sportbeleid gemeente Tiel 2006-2015, februari 2007.
- Succesvol (ver)binden, kadernotitie integraal jeugdbeleid Tiel, Stads advies, 2008-2012.
- Toekomstverkenning vrijwillige inzet 2015, Sociaal Cultureel Planbureau (SCP)
- Van de nood een deugd maken, Gemeente Veenendaal, Beleidskader Wmo 2007-2010, december 2006 .
- Wmo in Tiel, beleidskader, Gemeente Tiel, maart 2007.

Website

- www.invoeringwmo.nl